

Datoria publică a României va atinge 90% din PIB în 2036, arată raportul de convergență al CE

Datoria publică a României este estimată la 61,6% din PIB în 2026, va urca la 63,4% din PIB în 2027 și este proiectată să ajungă la circa 90% din PIB în 2036, conform Raportului de convergență pentru 2026, publicat miercuri de Comisia Europeană.

"Raportul datoriei publice la PIB a crescut de la 54,8% în 2024 la 59,3% în 2025 și este estimat să ajungă la 61,6% în 2026 și 63,4% în 2027, pe fondul unui deficit primar ridicat și al creșterii platilor de dobânzi. Riscurile privind sustenabilitatea datoriei publice apar ca fiind ridicate pe termen mediu, datoria fiind proiectată să crească rapid, până la aproximativ 90% din PIB în 2036", se arată în raport.

În lumina evaluării privind compatibilitatea legală și îndeplinirea criteriilor de convergență, precum și ținând seama de alți factori relevanți, Comisia a anunțat miercuri că nu consideră că România îndeplinește condițiile pentru adoptarea monedei euro.

Raportul semnalează o serie de incompatibilități legate de independența băncii centrale sau integrarea acesteia în Eurosistem.

De asemenea, potrivit Comisiei Europene, România nu îndeplinește criteriul privind stabilitatea prețurilor. Rata medie a inflației în România în cele 12 luni până în mai 2026 a fost de 8,4%, mult peste valoarea de referință de 2,7%.

"Se estimează că aceasta va scădea în a doua jumătate a anului 2026, însă va rămâne semnificativ peste valoarea de referință până la sfârșitul anului. De asemenea, se preconizează că va continua să scadă în 2027, dar va rămâne peste valoarea de referință până la finalul aceluși an", se precizează în raport.

Prognoza economică de primăvară 2026 a Comisiei estimează că rata medie anuală a inflației va crește ușor, la 7,0%, în 2026 și apoi va scădea la 3,7% în 2027.

Raportul Comisiei Europene mai semnalează că România nu îndeplinește criteriul privind finanțele publice, țara făcând obiectul unei decizii a Consiliului privind existența unui deficit excesiv. Deficitul administrației publice generale s-a îmbunătățit de la 9,3% din PIB în 2024 la 7,9% în 2025, însă a rămas cu mult peste valoarea de referință din tratat, de 3% din PIB.

"Această îmbunătățire s-a datorat unei colectări mai eficiente a taxelor și impozitelor și adoptării a două pachete majore de consolidare fiscală în 2025, care au avut împreună un impact estimat de aproximativ 3,7 puncte procentuale din PIB prin creșterea veniturilor și reducerea cheltuielilor. Prognoza economică de primăvară 2026 a Comisiei estimează că deficitul administrației publice generale va scădea la 6,2% din PIB în 2026, reflectând efectul pe întregul an al măsurilor de ajustare fiscală adoptate în 2025, precum și venituri suplimentare obținute în 2026 prin majorarea TVA și a accizelor, creșterea impozitului pe dividende, modificări ale impozitului pe proprietate și extinderea bazei de contribuție la sistemul de sănătate, concomitent cu un control mai strict al cheltuielilor curente. Pentru anul 2027, deficitul este prognozat la 5,8% din PIB", se menționează în document.

La 8 iulie 2025, Consiliul a revizuit traiectoria de ajustare fiscală din cadrul procedurii de deficit excesiv (PDE), stabilind că România trebuie să mențină creșterea cheltuielilor nete nominale sub 2,8% în 2025, 2,6% în 2026, 4,6% în 2027, 4,4% în 2028, 4,2% în 2029 și 4,0% în 2030. Termenul-limită pentru corectarea deficitului este anul 2030, când recomandarea revizuită din iulie 2025 prevede un deficit de 2,8% din PIB.

În ceea ce privește cadrul fiscal al României, sursa citată subliniază că persistă deficiențe semnificative legate de numirea membrilor Consiliului Fiscal și de gestionarea investițiilor publice.

Comisia Europeană mai arată în raport că România nu îndeplinește criteriul privind cursul de schimb, deoarece leul românesc nu participă la Mecanismul Cursului de Schimb II (ERM II). România aplică un regim de curs de schimb de tip "crawl-like", care permite intervenții ale băncii centrale pe piața valutară. Stabilitatea cursului de schimb a fost utilizată de BNR ca un mecanism important pentru asigurarea stabilității financiare și ancorarea așteptărilor inflationiste.

De asemenea, o altă observație este legată de faptul că România nu îndeplinește criteriul privind convergența ratelor dobânzilor pe termen lung. Rata medie a dobânzii pe termen lung în cele 12 luni până în mai 2026 a fost de 6,7%, mult peste valoarea de referință de 5,1%.

Comisia a analizat și alți factori relevanți, inclusiv evoluțiile balanței de plăți, integrarea pietelor și mediul instituțional. Balanța externă a României (contul curent și contul de capital cumulate) s-a îmbunătățit ușor de la -6,7% din PIB în 2024 la -6,0% în 2025, în principal datorită unei absorbții mai bune a fondurilor europene. Deficitul de cont curent a rămas însă ridicat, la 7,9% din PIB în 2025, subliniază raportul.

Acesta mai semnaleză că indicatorii privind mediul instituțional arată că România are performanțe mai slabe decât multe state membre ale zonei euro, în special în domenii precum controlul corupției.

În ceea ce privește sectorul bancar, documentul precizează că acesta este bine integrat în sistemul financiar al zonei euro, în special datorită nivelului ridicat al proprietății străine asupra băncilor. Cu toate acestea, finanțarea prin piețele de capital este mai puțin dezvoltată, aspect reflectat de dimensiunea redusă a pietelor de acțiuni și obligațiuni private.